

Karta (sylabus) modułu/przedmiotu
 Pedagogika resocjalizacyjna z socjoterapią
 Studia I stopnia

Przedmiot: Psychologia niedostosowania społecznego		Kod przedmiotu:	
Przedmiot w języku angielskim:			
Grupy szczegółowych efektów kształcenia:			
Typ przedmiotu/modułu:		obowiązkowy	x
			obieralny
Rok: II	Semestr: czwarty		
Rodzaje zajęć i liczba godzin:			
	Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne
Wykład	30		
Ćwiczenia	30		
Liczba punktów ECTS:	4		

Cel przedmiotu	
C1	Zapoznanie studentów z szeroko rozumianą problematyką psychologii niedostosowania społecznego.
C2	Poznanie psychologicznych przyczyn i mechanizmów kształtowania się zaburzeń w zachowaniu oraz opis i analiza tych zaburzeń.
C3	Zaznajomienie z formami i metodami profilaktyki i terapii przeznaczonej dla młodzieży i dorosłych.

Wymagania wstępne w zakresie wiedzy, umiejętności i innych kompetencji	
1	Wiedza z zakresu psychologii ogólnej
2	Wiedza z zakresu psychologii rozwojowej
3	Wiedza z zakresu psychologii wychowawczej

Efekty kształcenia	
W zakresie wiedzy:	
EKW1	Posiada wiedzę psychologiczną i pedagogiczną pozwalającą na rozumienie procesów rozwoju, socjalizacji, wychowania i nauczania – uczenia się
EKW2	Ma podstawową wiedzę na temat zaburzeń rozwoju człowieka i ich konsekwencji dla funkcjonowania psychicznego i społecznego jednostki w aspekcie rozwojowym
EKW3	Ma podstawową wiedzę na temat psychologicznych aspektów tworzenia więzi, funkcjonowania systemów rodzinnych i ich wpływu na powstawanie zaburzeń natury psychicznej
W zakresie umiejętności:	
EKU1	Potrafi posługiwać się podstawowymi ujęciami teoretycznymi w celu analizowania motywów i wzorów ludzkich zachowań, diagnozowania i prognozowania sytuacji oraz analizowania strategii działań praktycznych w odniesieniu do różnych kontekstów działalności pedagogicznej względem jednostki niedostosowanej społecznie;
EKU2	Potrafi samodzielnie zdobywać wiedzę na temat mechanizmów prowadzących do nieprzystosowania i rozwijać swoje profesjonalne umiejętności w tym zakresie, korzystając z różnych źródeł (w języku rodzimym i obcym) i nowoczesnych technologii (ICT);
W zakresie kompetencji społecznych:	
EKK1	Ma przekonanie o sensie, wartości i potrzebie podejmowania działań resocjalizacyjnych w środowisku społecznym z uwzględnieniem ich korzyści psychologicznych; jest gotowy do formułowania wieloaspektowych diagnoz zachowań nieprzystosowawczych w obliczu wyzwań zawodowych;

Treści programowe przedmiotu		
Forma zajęć – wykłady		
	Treści programowe	Liczba godzin
W1	Norma i patologia w zachowaniu ludzkim, względność kryteriów. Analiza pojęcia przystosowania społecznego. Tradycyjne kryteria przystosowania. Psychologiczna perspektywa przystosowania	2
W2	Geneza pojęcia nieprzystosowania społecznego. Zaburzenie w zachowaniu a nieprzystosowanie społeczne. Przeszłość oraz inne rodzaje dewiacji i patologii	2
W3	Etiologia społecznego niedostosowania;- rola czynników biopsychicznych w różnych okresach rozwoju,- czynniki środowiskowe i kulturowe,-	2

	oddziaływania środowiska rodzinnego,- patogeny wpływ dewiacyjnych grup młodzieżowych,- szkoła jako środowisko generujące zjawisko niedostosowania społecznego	
W4	Modele zdrowej osobowości a przystosowanie społeczne – Model osobowości dojrzałej w ujęciu G. Allporta	2
W5	Modele zdrowej osobowości a przystosowanie społeczne – Model osobowości w pełni funkcjonującej C. Rogersa	2
W6	Modele zdrowej osobowości a przystosowanie społeczne – Model osobowości samorealizującej się A Maslowa	2
W7	Modele zdrowej osobowości a przystosowanie społeczne – Model rozwoju osobowości i jej zaburzeń w ujęciu E. Eriksona	2
W8	Model „wektorów rozwoju” osobowości według Cz. Czapówa	2
W9	Integracyjna teoria zachowania przestępczego M. Leblanca	2
W10	Charakterystyka osobowości dzieci i młodzieży niedostosowanej	2
W11	Odmienność społeczna – konsekwencje dla funkcjonowania jednostki	2
W12	Rodzaje niedostosowania społecznego:- zachowanie przestępcze – typologia zachowania przestępczego, przyczyny kształtowania się zachowań przestępczych, rodzaje przestępców i ich obraz,- zachowania neurotyczne – podstawowe pojęcia, etiologia zaburzeń nerwicowych według K. Horney, zachowania neurotyczne w ujęciu H.J. Eysencka,- zachowania psychopatyczne – objawy, przyczyny, struktura osobowości psychopatycznej, biologiczne uwarunkowania zachowań psychopatycznych	2
W13	Rozmiary i rodzaje społecznego niedostosowania w różnych środowiskach wychowawczych. Dynamika i pojawienia się nowych form niedostosowania	2
W14	Zaburzenia w zachowaniu w różnych koncepcjach teoretycznych – teorie organiczne, tradycja psychoanalityczna i interpretacja psychodynamiczna	2
W15	Zaburzenia zachowania , perspektywa behawiorystyczna i socjologiczna. Niedostosowania jako zjawisko kulturowe	2
	Suma godzin:	30
Forma zajęć – ćwiczenia		
	Treści programowe	Liczba godzin
ĆW1	Norma i patologia – wątpliwości definicyjne w psychologii. Zjawisko niedostosowania społecznego	2
ĆW2	Niedostosowanie społeczne w wybranych koncepcjach psychologicznych	2
ĆW3	Niedostosowanie społeczne w wybranych koncepcjach psychologicznych	2
ĆW4	Czynniki sprzyjające występowaniu niedostosowania społecznego – związane z rodziną	2
ĆW5	Czynniki sprzyjające występowaniu niedostosowania społecznego – związane ze środowiskiem szkolnym	2
ĆW6	Czynniki sprzyjające występowaniu niedostosowania społecznego – związane ze środowiskiem rówieśniczym	2
ĆW7	Czynniki sprzyjające występowaniu niedostosowania społecznego – czynniki środowiskowe i zmiany społeczno-kulturowe	2
ĆW8	Symptomy niedostosowania społecznego;- niepowodzenia szkolne, wagary i ucieczki z domu – przyczyny, specyfikacja, następstwa	2
ĆW9	Symptomy niedostosowania społecznego - agresja – mechanizmy i funkcje zachowań agresywnych: agresja rówieśnicza,- sprawcy i ich ofiary – szeroko rozumiana przemoc w rodzinie, samobójstwa – motywy, typy samobójstw, specyfika samobójstw dzieci	2
ĆW10	Symptomy niedostosowania społecznego - uzależnienie narkotyczne – rodzaje uzależnień, motywy, czynniki ryzyka, typy rodzin przyszłych narkomanów, konsekwencje uzależnienia, wybrane metody psychokorekcyjne	2
ĆW11	Symptomy niedostosowania społecznego- alkoholizm – motywy i wzorce picia, stan po spożyciu alkoholu i fazy uzależniania się, symptomy i etiologia alkoholizmu, konsekwencje i sposoby leczenia alkoholizmu.- nikotynizm – rozpoczęcie palenia, model regulacji palenia, wpływ środowiska i napięcie emocjonalne a palenie, rzucenie palenia i nawroty	2
ĆW12	Symptomy niedostosowania społecznego - przynależność do sekt i innych subkultur – rodzaje sekt, sposoby rekrutacji i życie w sekcie, kontrola świadomości i etapy jej zdobywania, następstwa pobytu w sekcie, przyczyny i mechanizmy funkcjonowania w subkulturach propagujących	2

	destrukcyjne idee, styl życia.- niebezpieczne zabawy – wpływ gier komputerowych na wzrost zachowań agresywnych dzieci i młodzieży	
ĆW13	Osobowość dziecka niedostosowanego społecznie	2
ĆW14	Dziecko niedostosowane w grupie rówieśniczej	2
ĆW15	Założenia, formy i metody profilaktyki i terapii	2
	Suma godzin:	30

Metody i środki dydaktyczne	
M1	Dyskusja
M2	Pokaz (prezentacja multimedialna)
M3	Analiza tekstów z dyskusją
M4	Film dydaktyczny
M5	Wykład konwencjonalny
SD1	Teksty drukowane
SD2	Zestaw komputerowy
SD3	Prezentacja multimedialna
SD4	Film

Sposoby oceniania	
Ocenianie kształtujące	
F1	Aktywność podczas zajęć
F2	Przygotowanie do zajęć
F3	Pisemna praca zaliczeniowa
Ocenianie podsumowujące	
P1	1 kolokwium sprawdzające (ćwiczenia)
P2	Egzamin pisemny (wykład)

Obciążenie pracą studenta	
Forma aktywności	Średnia liczba godzin na realizowanie aktywności
(Godziny kontaktowe z wykładowcą, realizowane w formie zajęć dydaktycznych – łączna liczba godzin w semestrze)	60
(Godziny kontaktowe z wykładowcą realizowane w formie np. konsultacji – łączna liczba godzin w semestrze)	2
Studiowanie literatury	10
Przygotowywanie się do ćwiczeń	18
Przygotowanie do kolokwium i egzaminu pisemnego	20
Przygotowanie pracy pisemnej	10
Suma	120
Sumaryczna liczba punktów ECTS dla przedmiotu	4

Literatura podstawowa	
1	Barłóg K., Tłuczek-Tadla E., Żak M., <i>Przemoc i agresja jako zagrożenie bezpieczeństwa i rozwoju dziecka</i> , Jarosław 2013.
2	Cekiera C., <i>Ryzyko uzależnień</i> , Towarzystwo Naukowe KUL, Lublin 1994.
3	Juczyński Z., <i>Narkomania: podręcznik dla nauczycieli, wychowawców i rodziców</i> , Warszawa 2005.
4	Pospiszyl I., K., Żabczyńska E., <i>Psychologia dziecka niedostosowanego społecznie</i> , PWN, Warszawa 1985.
5	Pytka L., <i>Pedagogika resocjalizacyjna</i> , WSPS, Warszawa 1995.
6	Sęk H., <i>Psychologia kliniczna</i> , Warszawa 2005.
7	Urban B. (red.), <i>Společne konteksty zaburzeń w zachowaniu</i> , Z. 28. Prace Pedagogiczne, Kraków 2001
Literatura uzupełniająca	
1	Jedrzejko M. (red.), <i>Patologie społeczne</i> , Pułtusk 2006.
2	McWhirter J.J., McWhirter B.T., McWhirter A.M., McWhirter E.H., <i>Zagrożona młodzież</i> , Warszawa 2001.
3	Pospiszyl I., <i>Patologie społeczne</i> , Warszawa 2009.

Macierz efektów kształcenia	
------------------------------------	--

Efekt kształcenia	Odniesienie danego efektu kształcenia do efektów zdefiniowanych dla całego programu (PEK)	Stożenie w jakim efekty kształcenia związane są z przedmiotem	Odniesienie danego efektu do efektów specjalnościowych	Stożenie w jakim efekty kształcenia związane są z przedmiotem	Odniesienie danego efektu do efektów nauczycielskich	Stożenie w jakim efekty kształcenia związane są z przedmiotem	Cele przedmiotu	Treści programowe	Metody i środki dydaktyczne	Sposoby oceniania
EKW1	K_W03 K_W04	+++	S_W03	++			C1,C2,C3	W1-W15 ĆW1-ĆW15	M1-M5, SD1-SD4	F1-F3 P1,P2
EKW2	K_W05	++	S_W04	++			C1,C2,C3	W1-W15 ĆW1-ĆW15	M1-M5, SD1-SD4	F1-F3 P1,P2
EKW3	K_W06	++	S_W05	++			C1,C2,C3	W1-W15 ĆW1-ĆW15	M1-M5, SD1-SD4	F1-F3 P1,P2
EKU1	K_U03	++	S_U03	++			C1,C2,C3	W1-W15 ĆW1-ĆW15	M1-M5, SD1-SD4	F1-F3 P1,P2
EKU2	K_U04	++	S_U04	++			C1,C2,C3	W1-W15 ĆW1-ĆW15	M1-M5, SD1-SD4	F1-F3 P1,P2
EKK1	K_K03	++	S_K03	++			C1,C2,C3	W1-W15 ĆW1-ĆW15	M1-M5, SD1-SD4	F1-F3 P1,P2

Formy oceny – szczegóły	
Na ocenę 2 (ndst)	<ul style="list-style-type: none"> nie posiada podstawowej wiedzy psychologicznej pozwalającej na rozumienie procesów rozwoju, socjalizacji, wychowania i nauczania – uczenia się oraz zaburzeń rozwoju człowieka i ich konsekwencji dla funkcjonowania psychicznego i społecznego jednostki; nie ma podstawowej wiedzy na temat psychologicznych aspektów tworzenia więzi, funkcjonowania systemów rodzinnych i ich wpływu na powstawanie zaburzeń natury psychicznej; nie potrafi posługiwać się podstawowymi ujęciami teoretycznymi w celu analizowania motywów i wzorów ludzkich zachowań, diagnozowania i prognozowania sytuacji; nie umie zdobywać wiedzy na temat mechanizmów prowadzących do nieprzystosowania; nie ma przekonania o sensie, wartości i potrzebie podejmowania działań resocjalizacyjnych w środowisku społecznym.
Na ocenę 3 (dst)	<ul style="list-style-type: none"> posiada podstawową wiedzę psychologiczną pozwalającą na rozumienie procesów rozwoju, socjalizacji, wychowania i nauczania – uczenia się, oraz zaburzeń rozwoju człowieka i ich konsekwencji dla funkcjonowania psychicznego i społecznego jednostki; ma podstawową wiedzę na temat psychologicznych aspektów tworzenia więzi, funkcjonowania systemów rodzinnych i ich wpływu na powstawanie zaburzeń natury psychicznej; potrafi posługiwać się podstawowymi ujęciami teoretycznymi w celu analizowania motywów i wzorów ludzkich zachowań, diagnozowania i prognozowania sytuacji; potrafi zdobywać wiedzę na temat mechanizmów prowadzących do nieprzystosowania; ma przekonanie o sensie, wartości i potrzebie podejmowania działań resocjalizacyjnych w środowisku społecznym z uwzględnieniem ich korzyści psychologicznych; jest gotowy do formułowania wieloaspektowych diagnoz zachowań nieprzystosowawczych w obliczu wyzwań zawodowych.
Na ocenę 3+ (dst+)	<ul style="list-style-type: none"> posiada podstawową wiedzę psychologiczną pozwalającą na rozumienie procesów rozwoju, socjalizacji, wychowania i nauczania – uczenia się, oraz zaburzeń rozwoju człowieka i ich konsekwencji dla funkcjonowania psychicznego i społecznego jednostki; ma podstawową wiedzę na temat psychologicznych aspektów tworzenia więzi, funkcjonowania systemów rodzinnych i ich wpływu na powstawanie zaburzeń natury psychicznej; potrafi posługiwać się podstawowymi ujęciami teoretycznymi w celu analizowania motywów i wzorów ludzkich zachowań, diagnozowania i prognozowania sytuacji oraz analizowania strategii działań praktycznych w odniesieniu do różnych kontekstów działalności pedagogicznej względem jednostki niedostosowanej społecznie; potrafi zdobywać wiedzę na temat mechanizmów prowadzących do nieprzystosowania; ma przekonanie o sensie, wartości i potrzebie podejmowania działań resocjalizacyjnych w środowisku społecznym z uwzględnieniem ich korzyści psychologicznych;

	<ul style="list-style-type: none"> • jest gotowy do formułowania wieloaspektowych diagnoz zachowań nieprzystosowawczych w obliczu wyzwań zawodowych.
Na ocenę 4 (db)	<ul style="list-style-type: none"> • posiada wiedzę psychologiczną pozwalającą na rozumienie procesów rozwoju, socjalizacji, wychowania i nauczania – uczenia się; • ma wiedzę na temat zaburzeń rozwoju człowieka i ich konsekwencji dla funkcjonowania psychicznego i społecznego jednostki w aspekcie rozwojowym oraz na temat psychologicznych aspektów tworzenia więzi, funkcjonowania systemów rodzinnych i ich wpływu na powstawanie zaburzeń natury psychicznej; • potrafi posługiwać się podstawowymi ujęciami teoretycznymi w celu analizowania motywów i wzorów ludzkich zachowań, diagnozowania i prognozowania sytuacji oraz analizowania strategii działań praktycznych w odniesieniu do różnych kontekstów działalności pedagogicznej względem jednostki niedostosowanej społecznie; • potrafi samodzielnie zdobywać wiedzę na temat mechanizmów prowadzących do nieprzystosowania i rozwijać swoje profesjonalne umiejętności w tym zakresie, korzystając z różnych źródeł; • ma przekonanie o sensie, wartości i potrzebie podejmowania działań resocjalizacyjnych w środowisku społecznym z uwzględnieniem ich korzyści psychologicznych; • jest gotowy do formułowania wieloaspektowych diagnoz zachowań nieprzystosowawczych w obliczu wyzwań zawodowych.
Na ocenę 4+ (db+)	<ul style="list-style-type: none"> • posiada wiedzę psychologiczną pozwalającą na rozumienie procesów rozwoju, socjalizacji, wychowania i nauczania – uczenia się; • ma wiedzę na temat zaburzeń rozwoju człowieka i ich konsekwencji dla funkcjonowania psychicznego i społecznego jednostki w aspekcie rozwojowym, na temat psychologicznych aspektów tworzenia więzi, funkcjonowania systemów rodzinnych i ich wpływu na powstawanie zaburzeń natury psychicznej; • potrafi posługiwać się podstawowymi ujęciami teoretycznymi w celu analizowania motywów i wzorów ludzkich zachowań, diagnozowania i prognozowania sytuacji oraz analizowania strategii działań praktycznych w odniesieniu do różnych kontekstów działalności pedagogicznej względem jednostki niedostosowanej społecznie; • potrafi samodzielnie zdobywać wiedzę na temat mechanizmów prowadzących do nieprzystosowania i rozwijać swoje profesjonalne umiejętności w tym zakresie, korzystając z różnych źródeł (w języku rodzimym i obcym) i nowoczesnych technologii (ICT); • ma przekonanie o sensie, wartości i potrzebie podejmowania działań resocjalizacyjnych w środowisku społecznym z uwzględnieniem ich korzyści psychologicznych; • jest gotowy do formułowania wieloaspektowych diagnoz zachowań nieprzystosowawczych w obliczu wyzwań zawodowych.
Na ocenę 5 (bdb)	<ul style="list-style-type: none"> • posiada ugruntowaną wiedzę psychologiczną i pedagogiczną pozwalającą na rozumienie procesów rozwoju, socjalizacji, wychowania i nauczania – uczenia się; • ma szeroką wiedzę na temat zaburzeń rozwoju człowieka i ich konsekwencji dla funkcjonowania psychicznego i społecznego jednostki w aspekcie rozwojowym; • ma ugruntowaną wiedzę na temat psychologicznych aspektów tworzenia więzi, funkcjonowania systemów rodzinnych i ich wpływu na powstawanie zaburzeń natury psychicznej; • potrafi posługiwać się ujęciami teoretycznymi w celu analizowania motywów i wzorów ludzkich zachowań, diagnozowania i prognozowania sytuacji oraz analizowania strategii działań praktycznych w odniesieniu do różnych kontekstów działalności pedagogicznej względem jednostki niedostosowanej społecznie; • potrafi samodzielnie zdobywać wiedzę na temat mechanizmów prowadzących do nieprzystosowania i rozwijać swoje profesjonalne umiejętności w tym zakresie, korzystając z różnych źródeł (w języku rodzimym i obcym) i nowoczesnych technologii (ICT); • ma przekonanie o sensie, wartości i potrzebie podejmowania działań resocjalizacyjnych w środowisku społecznym z uwzględnieniem ich korzyści psychologicznych; • jest gotowy do formułowania wieloaspektowych diagnoz zachowań nieprzystosowawczych w obliczu wyzwań zawodowych.

Prowadzący zajęcia:	Agata Szabała-Walczuk
Adres e-mail:	a.szabalawalczuk@gmail.com
Jednostka organizacyjna:	Katedra Pedagogiki Instytut Matematyki i Informatyki PWSZ w Chełmie